

Lähtettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
PL 36 00521 Helsinki
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Mielipide Helsinki–Turku nopean junayhteyden hankekokonaisuuden täydennetystä YVA-selostuksesta

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 3587 jäsentä loppuvuonna 2020) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry on tutustunut nähtävillä olleeseen Helsinki–Turku nopean junayhteyden hankekokonaisuuden YVA-selostuksen täydennysraporttiin ja muuhun aineistoon ja lausuu mielipiteenään seuraavaa.

Yleistä

Hankkeen tarkoituksena on mahdollistaa nykyistä nopeampi junayhteys Helsingin ja Turun välille ensisijaisesti suunnitteilla olevan Espoo–Salo-oikoradan avulla. Oikorata kulkisi molemmissa arvioitavissa vaihtoehdoissa VE A ja VE B kaksoisraiteisena Espoosta Vihdin ja Lohjan kautta Saloon ja edelleen Salosta Turkuun. Vaihtoehtojen VE A ja VE B välillä ei ole merkittäviä eroja luontovaikutusten suhteen. Pidämme joukkoliikenteeseen panostamista ja junayhteyksien kehittämistä kannatettavana ja tarpeellisena, mutta näkemyksemme mukaan Espoo–Salo-oikoradan tarjoamat potentiaaliset hyödyt eivät ole millään muotoa suhteessa hankkeen aiheuttamiin negatiivisiin luontovaikutuksiin.

Vaihtoehdot

Kritisoimme sitä, että olemassa olevaa rantaratainfraa ei ole sisällytetty hankkeeseen täysivertaiseksi arvioitavaksi vaihtoehdoksi. Oikoradalla hypoteettisesti saavutettava 26 minuutin säästö matka-ajassa ei ole riittävä peruste oikoradan laajamittaisille negatiivisille vaikutuksille eikä sille, ettei Helsingin ja Turun välillä jo olemassa olevan ratayhteyden kunnostamista ja kehittämistä ole otettu selvittäväksi ja arvioitavaksi vaihtoehdoksi. Tällainen vaihtoehto välttäisi erityisesti Nuuksion Natura-alueeseen ja laajemman järviylängön maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen kohdistuvia haittavaikutuksia, ja olisi myös

linjassa tällä hetkellä voimassa olevan Uusimaa-ohjelman olemassa olevan yhdyskuntainfrastruktuurin hyödyntämistä koskevien suositusten kanssa (Uudenmaan liitto 2017).

Vaikutukset metsoon ja muuhun Nuuksion linnustoon

Nuuksion laaja yhtenäinen metsäalue on maakunnallisesti tärkeimpiä alueita vaateliaan, taantuvan metsälinnuston kannalta (Ellermaa 2010). Nuuksion Natura-alueen kriteerilajeista erityisesti metso tarvitsee suurta, yhtenäistä metsäelinympäristöä, ja siksi hankkeen Natura-alueen ulkopuolelle sijoittuvalla maankäytöllä ja ekologisten yhteyksien pirstoutumisella on metson tulevaisuuden kannalta merkittävää vaikutusta.

Metso on maakunnallisesti uhanalainen laji (Ellermaa 2018). Natura-arvion mukaan metsohavaintoja on n. kilometrin etäisyydellä ratalinjauksesta. On kuitenkin huomattava, että metsokukon reviiiri voi olla huomattavan laaja, jopa 70 hehtaaria. Toimiva metson soidin vaatii useamman kukon, joten elinvoimaisen metsokannan säilyttäminen alueella edellyttää laajaa yhtenäistä metsää meluvaikutusten ulottumattomissa. Lajin inventoinnin vaikeuden sekä Nuuksion alueen taantuneen kannan vuoksi metsoon kohdistuvien kokonaisvaikutusten suhteen on noudatettava varovaisuusperiaatetta. Arvioitavat vaihtoehdot VE A ja VE B uhkaavat ekologisten yhteyksien pirstoutumisen ja laajamittaisen maankäytön myötä myös muita metsäkanalintuja, kuten pyytä ja teertä. Näiden vaihtoehtojen kohdalla ei ole myöskään nähdäksemme asianmukaisesti arvioitu kaksiraiteisen ratayhteyden ja alueella jo valmiiksi kulkevan moottoritien yhteisvaikutusta ekologisiin yhteyksiin.

Muu huomionarvoinen linnusto

Oikoradan suunnitellun reitin läheisyydessä sijaitsee Pohjois-Kirkkonummen lintujärvien maakunnallisesti tärkeä lintualue (MAALI). Alue koostuu useista pienehköistä lintujärvistä, joista lähimmäksi ratayhteyttä sijoittuu Perälänjärvi. Ratalinjaus kulkee Perälänjärven kohdalla n. 20 metrin päästä MAALI-alueen rajausta. MAALI-alueella pesivät mm. äärimmäisen uhanalainen punasotka, tukkasotka, telkkä ja kaulushaikara. Hankkeen Perälänjärven kohdistuvat vaikutukset tulevat olemaan suuret, ja heikentävät koko Pohjois-Kirkkonummen lintujärvien MAALI-alueen kokonaisuutta.

Johtopäätökset

Metsälinnusto taantuu sekä Suomessa että Euroopassa voimakkaasti, ja siksi myös Espoo–Salooikoradan negatiivisia vaikutuksia metsälintuihin on arvioitava laajemmassa mittakaavassa. Hankkeen arvioitu metsiin kohdistuva maankäyttö vaihtoehtojen VE A ja VE B kohdalla on suuri: metsämaata arvioidaan poistuvan 334–336 hehtaaria. Tämä on etenevän luontokadon aikana kestämaton määrä hankkeen odotetut hyödyt ja kyseenalainen yhteiskuntataloudellinen kannattavuus huomioiden, ja ajaa taantuvaa metsälinnustoa Uudellamaalla entistä ahtaammalle sopivien pesimäympäristöjen ja tärkeiden metsämantereiden ekologisten yhteyksien hävitessä. Tämän vuoksi katsomme, että hanketta tulisi arvioida uudelleen ottamalla nykyisen rantaradan kehittäminen lähtökohdaksi nollavaihtoehdon sijaan.

Helsingissä 3.10.2021

Aleksi Mikola

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Lähteet:

Ellermaa, Margus, Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. Tringa 4/2010–1/2011.

Ellermaa, Margus, Maakunnallisesti tärkeät metsälintujen pesimäalueet Uudellamaalla. Tringa 4/2018.

Uudenmaan liitto, Uusimaa-ohjelma 2.0. Visio, strategiset painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet. Uudenmaan liiton julkaisu A 36, 2017.